

Umeå universitet

901 87 Umeå

Per-Gunnar Rosengren
BESLUT

2008-12-03
Reg.nr 83-5442-08

Ersätter beslut fattat 2008-11-27

Ansökan om fortsatt tillstånd för alternativt urval för antagning till läkarprogrammet vid Umeå universitet

Ärendet

Umeå universitet har tillstånd att använda alternativt urval vid antagningen till läkarutbildningen. Högskoleverket beviljade universitet den 26 september 1997 att använda alternativt urval till två tredjedelar av platserna utan tidsbegränsning. Universitetet ansöker nu med anledning av förändringar i högskoleförordningen om ett tidsbegränsat tillstånd för hälften av platserna från och med höstterminen 2009 till och med höstterminen 2012.

Bakgrund

Umeå universitet ansöker om ett alternativt urval eftersom läkarutbildningen är lång och specialiserad. Det är därför svårt att använda kurserna för annan utbildning om en student skulle bestämma sig för att avbryta utbildningen. Det är också viktigt för universitetet att så få som möjligt avbryter utbildningen. Vidare är goda kunskaper viktigt för utbildningen men sådana innefattar även förmåga att interagera med patienter och deras anhöriga. Läkarutbildningen och den senare yrkesutövningen ställer därför stora krav på läkarens personliga egenskaper för yrket. Umeå universitet anser att det är viktigt att använda ett urvalsinstrument för antagningen som tillåter en bedömning av andra dimensioner än de som betyg och högskoleprov ger information om. Inte minst att kunna bedöma de sökandes motivation är viktigt för utbildningen.

Lärosätets beskrivning av urvalsinstrumentet

Umeå universitet skulle vilja använda ett alternativt urval till samtliga platser men avstår från detta eftersom Högskoleverkets riktlinjer inte medger detta. Det alternativa urvalet avser för närvarande 49 platser.

De som vill delta i alternativt urval till läkarutbildningen i Umeå måste anmäla sig till den. Dessa rangordnas utifrån högskoleprovresultat, betyg och arbetslivserfarenhet och de högst rangordnade kallas till Umeå för intervju. Intervjuerna är förlagda så i tiden att senaste högskoleprovresultat kan användas och det är Umeå universitets uppfattning att provet ger en god indikation på studieframgång. I betygsdelen ges sökande som har

MVG i fyra av följande kurser 0,3 (en ökning från 0,2 som använts hittills) extrapoäng: Sv B, En B, Ma D, Fy B, Ke B, Bi B. Sökande kan även få extrapoäng för arbetslivserfarenhet, dvs. sökande med en medellång vårdutbildning och ett års relevant arbetslivserfarenhet eller tre års arbetslivserfarenhet kan få 0,1 poäng ytterligare. Umeå universitet anser att Högskoleverket alternativt skulle kunna besluta att endast relevant yrkeserfarenhet får användas i det alternativa urvalet.

Omkring 100 personer brukar väljas ut för intervju. Intervjun poängsätts och en ny rangordningslista upprättas. Vid intervjun får de sökande ta del av information om utbildningen, Umeå som utbildningsort och läkaryrket. Varje sökande intervjuas två gånger av lärare som har olika specialiseringar.

Intervjun bedöms med tre grader. 0 för ett svagt resultat, 1,0 för ett gott resultat och 1,5 för ett mycket gott resultat. Intervjuerna kretsar kring den sökandes motivation till utbildningen, förmåga att kommunicera med andra människor, inlevelseförmåga, drivkraft och ansvarskänsla. Den slutliga poängen sammanställs av ett kollegium när intervjuerna har avslutats.

Den sammanlagda poängen blir högst 3,9 poäng, 2,4 för högskoleprovsresultat, betyg, tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet samt ytterligare max 1,5 vid ett gott intervjuresultat. Vid lika resultat används som skiljekriterium att Umeå angetts som första sökalternativ och därefter underrepresenterat kön.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket anser att de skäl som Umeå universitet anför för att använda ett alternativt urval till läkarutbildningen är av sådan tyngd att en större omfattning än en tredjedel av platserna bör få användas till ett alternativt urval. Högskoleverket har beslutat om riktlinjer för det alternativa urvalet och där kommit fram till att om det alternativa urvalet inte omfattar samtliga platser, bör platsfördelningen göras så att tillräckligt med platser också finns till betyg och högskoleprovsresultat

Umeå universitet skriver dock att i det föreslagna urvalet får högskoleprovet ett genomslag i samtliga tre delar, vilket man ställer sig tvekan till. Högskoleverket delar denna uppfattning dvs. är tveksamt till att betyg och högskoleprov används inom ramen för det alternativa urvalet. Enligt propositionen "Vägar till högskolan för kunskap och kvalitet" (2006/07:107) är ett syfte med det alternativa urvalet "att vid sidan om betyg och högskoleprov ge möjlighet att ta till vara meriter och erfarenheter som är särskilt betydelsefulla för utbildningen." För närvarande pågår en intern diskussion på Högskoleverket om detta vilket kan innebära ändringar i verkets riktlinjer om tillstånd till alternativt urval inför antagningen till höstterminen 2010. Av den anledningen ger Högskoleverket endast tillstånd till ett antagningstillfälle där betyg och resultat på högskoleprov utgör det första steget i det alternativa urvalet.

Umeå universitet använder högskoleprovsresultat endast som skiljekriterium i betyggruppen och i det alternativa urvalet, men använder inte urvalsgruppen för högskoleprov. Men enligt 7 kap. 13 § högskoleförordningen måste också högskoleprovet användas för att fördela minst en tredjedel av platserna, eller enligt en sådan fördelning som Högskoleverket beslutar om.

Vid lika meriter använder Umeå universitet förstahandsval av utbildningsort som skiljekriterium. Det framgår dock av 7 kap. 12 § högskoleförordningen att underrepresenterat kön eller lottning ska användas, inte val av utbildningsort.

Av 7 kap. 23 § högskoleförordningen framgår att för det alternativa urvalet kan andra särskilda prov än högskoleprovet användas, kunskaper som är särskilt värdefulla för den sökta utbildningen, eller andra för utbildningen sakliga omständigheter. Generell arbetslivserfarenhet som Umeå universitet använder är inte en för läkarutbildningen saklig omständighet, däremot bedömer Högskoleverket att treårig relevant yrkeserfarenhet är en saklig omständighet i det alternativa urvalet.

Högskoleverkets beslut

Högskoleverket medger enligt 7 kap. 15 § högskoleförordningen att Umeå universitet får använda ett alternativt urval till högst 50 procent av platserna till läkarprogrammet, inklusive den tredjedel av platserna som lärosätet själv beslutar om. Inför antagningen till höstterminen 2009 måste Umeå universitet göra ändringar i dagens tillämpning av reglerna. För den del av platserna som inte ingår i det alternativa urvalet ska hälften av platserna fördelas så att 25 procent tillsätts på grundval av betyg och 25 procent på grundval av högskoleprovsresultat.

Umeå universitet får inte heller ge förtur för att Umeå valts som utbildningsort i första hand vid lika meriter. Generell arbetslivserfarenhet får inte heller användas i det alternativa urvalet från och med höstterminen 2009. Däremot får Umeå universitet ge poäng för treårig relevant yrkeserfarenhet i det alternativa urvalet.

Tillståndet gäller endast antagningen till höstterminen 2009. Därefter ska Umeå universitet inkomma med en uppföljning av det alternativa urvalet. Uppföljningen ska vara Högskoleverket till handa senast den 30 september 2009.

Högskoleverket förutsätter att informationen till presumtiva sökande innehåller en noggrann beskrivning av de kriterier som Umeå universitet använder för bedömningen samt de olika stegen i urvalet.

Detta beslut ersätter beslut fattat i samma ärende fattat den 27 november 2008 men där det felaktigt angivits att en del av det alternativa urvalet baseras på betyg med MVG i tre kurser av Sv B, En B, Ma D, Fy B, Ke B, Bi B. Det ska vara fyra kurser med MVG.

Högskoleverket har också gett tillstånd till att tre års relevant yrkeserfarenhet används i det alternativa urvalet. Rättelse har skett jämlikt 26 § förvaltningslagen (1986:223).

Beslut i detta ärende har fattats av Leif Strandberg, ansvarig för Högskoleverkets tillståndsgivning, efter föredragning av Per Gunnar Rosengren, utredare.

Leif Strandberg

Per Gunnar Rosengren